

noviny precheza

červen 2021 | číslo 3 | www.precheza.cz

Pandemie polevuje a v personální oblasti nás čekají nové úkoly

Foto: archiv PRECHEZA

V uplynulém roce jsme se museli průběžně a rychle přizpůsobovat turbulentním změnám v personální, ekonomické i legislativní oblasti a řešit problémy a situace, které pro nás byly nové. Věřím, že díky rozumnému přístupu lidí k pozvolnému návratu do normálu a díky očkování se opět budeme moci opět věnovat v maximální míře těm personálním činnostem a aktivitám, které povedou k posílení firemní kultury, stability zaměstnanců i jejich motivaci a celkové spokojenosti.

Přes omezení, která si pandemická situace vyžadovala, jsme udržovali neomezený provoz firmy a personální stabilitu s téměř nezměněnou fluktuací. To vše zejména díky přiměřeně nastaveným interním opatřením, dobré spolupráci s liniovým managementem a důslednému dodržování daných opatření našimi zaměstnanci. Kromě zajišťování běžných personálních potřeb byly realizovány i další nové akce. Od začátku letošního roku byl zahájen provoz koncernového intranetu Náš intranet. Tento nový komunikační nástroj přináší aktuální informace z Prechezy a ostatních společností z koncernu Agrofert. Náš intranet je do-

stupný všem zaměstnancům na webu nebo jako mobilní aplikace, a tak má každý možnost sledovat zprávy, oznámení, nabídky aktuálních benefitů a další zajímavé informace. Také spolupráce se školami dostala novou online podobu kariérních a pracovních veletrhů. Díky nim jsme i v letošním roce měli možnost informovat studenty chemických a dalších oborů na VUT Brno, Univerzitu Palackého Olomouc, VŠCHT Praha a Univerzitu Pardubice o možnostech jejich případného budoucího uplatnění v Precheze.

Ted' se připravujeme na pozvolný návrat k „normálnímu životu“. Z pohledu per-

sonálního managementu to znamená vrátit se k činnostem, které pandemická pohotovost dočasně posunula na druhé místo. Jsou to zejména úkoly v oblasti motivace, benefitů a vzdělávání. Prioritním úkolem ve druhém pololetí letošního roku bude implementace nového informačního systému pro zpracování mezd a personalistiky. Ten nahradí současný modul HR SAP a očekáváme od něj komplexnější a přívětivější prostředí nejen pro práci mzdových účetních, ale i vedoucích pracovníků. Těm nový informační systém nabídne přehlednější přístup k personálním údajům svých podřízených a jednodušší práci s těmito daty.

Řada přístupů v personální práci se v důsledku covidu změnila. Naučili jsme se řešit problémy online. Víme už, co jsou Teamsy, Skypy a Webexy. Naučili jsme se spolupracovat „na dálku“ při práci z domu. Zavedli jsme nové způsoby v organizaci práce, protože bylo nutné přizpůsobit etablované rutiny ve výrobě omezením, která byla v době přísných pandemických opatření nevyhnutelná. A to vše během velmi krátké doby. I zde platí, že všechno zlé je k něčemu dobré. Jen to dobré musíme umět najít. Jsou to nové zkušenosti a nové přístupy nejen v práci, ale i v každodenním životě, které si mnohdy vyžádaly notnou dávku invence, trpělivosti a odvahy.

Co nyní stále postrádáme, jsou osobní kontakty. Chybí nám setkávání se na chodbách, vánoční večírek a další běžný lidský kontakt, který ke každodenní práci patří. Věřím, že se brzy budeme moci opět utkat v tenise a nohejbale na sportovním dni, zatančit si na ples nebo si zaběhnout kolečko kolem komína.

Alena Okáčová

Milé kolegyně, milí kolegové, vítám vás u červnového vydání novin PRECHEZA, které nabízí opět spoustu zajímavých článků z dění ve společnosti i ze života zaměstnanců. Na titulní straně najdete zhodnocení prvního pololetí tohoto roku v personální oblasti. Výrobní úsek pro nás připravil krátké shrnutí jarní odstávky na provoz Železitých pigmentů a seznámení s průběhem investiční akce na provozu titanová běloba.

Aplikační články nás tentokrát obohatí o informace z oblasti 3D tisku a využití železitých pigmentů FEPREN v aplikaci hnojiv. Podrobnější informace k soutěži „Do práce na kole“ najdete na straně 4.

Na další straně představíme novou vedoucí prodeje Leonou Zedkovou, našeho souseda společnost GVS plast a další oblast fotografování. Osobní zpověď kolegy Zdeňka Babiánka, který strávil ve fabrice účtyhodných 44 let, nám tradičně zprostředkovává skvělý tým našich výzkumníků Blanka Pinková a Marek Ostrčila. Na závěr přinášíme malou ochutnávku z automobilového sportu a literární okénko pana doktora Pikala.

Přeji vám příjemné čtení a letní měsíce ať prožijete ve zdraví podle svých představ a přání.

Jiřina Koppová
šéfredaktorka

Anketa

V tomto vydání novin jsme oslovili některé pracovníky úseku generálního ředitele a požádali o odpovědi na tyto anketní otázky:

1. Jaké vnímáte největší výzvy z pohledu vašeho oddělení pro druhé pololetí roku 2021? 2. Za co jste v současné době ve svém životě vděční?

Mgr. Alena Okáčová
Vedoucí personalistiky

Druhá polovina letošního roku bude ve znamení implementace nového personálního informačního systému Target pro zpracování personálních a mzdových procesů. Dalším úkolem bude pozvolný návrat k personálním činnostem, kterým jsme se v poslední době kvůli pandemickým opatřením nemohli úplně věnovat, a to jak v oblasti vzdělávání, péče o zaměstnance, tak i pořádání společenských a sportovních akcí.

Za dobré lidi a každý vydařený den.

Jaroslav Pazdera
Hygienik

V druhé polovině roku se budeme muset vypořádat s celou řadou povinností vyplývajících z právních předpisů. Bylo by vhodné, kdyby se v rámci vzdělávání pracovníků, dal prostor i jiným formám vzdělávání např. e-learningovým kurzům a školením, které jsou efektivní v tom, že komunikace mezi lektorem a účastníkem kurzu probíhá prostřednictvím počítače. Tato varianta může být jedna z možností plánovaného školení vedoucích zaměstnanců. Bonusem těchto vzdělávacích aktivit jsou nízké náklady, minimální časové ztráty a navíc mohou být realizovány, jak na samotném pracovišti, tak prostřednictvím „práce z domu“. Vzhledem k získaným zkušenostem s pandemií COVID-19 bude nutné stále dodržovat doporučená bezpečnostní a hygienická opatření a za tímto účelem provádět pravidelné kontroly. Dále jsou očekávány tradiční kontroly ze strany Oblastního inspektorátu práce Ostrava a Krajské hygienické stanice Olomouc, na které je nutné se řádně připravit.

V této pro nás nezvyklé a složité době si uvědomuji, jak je důležité mít pevné rodinné zázemí a zdravou rodinu. V souvislosti s touto situací si vážím i toho, že mohu vykonávat svoji práci, i když mnohdy v částečně omezeném režimu a nemusím řešit existenční problémy jako mnoho podnikatelů a živnostníků. Domnívám se, že tato doba, která nám všem přinesla značné omezení pohybu, sociálních kontaktů a provozování některých běžných a zájmových aktivit, mnohé z nás přinutila k přehodnocení životních priorit, které jsou základem pro naplnění kvalitního života každého z nás.

Martina Tomečková
Vedoucí kanceláře generálního ředitele

Útvar Generálního ředitele bude jistě i v 2. pololetí roku 2021 čelit mnohým výzvám co do rozsahu, jelikož se jedná o řízení podniku jako celku. S určitostí se bude jednat o výzvy v oblasti výroby širokého portfolia produktů a s tím vhodně zvolenou obchodní strategií a možností úspěšně obstát v konkurenčním prostředí. V oblasti bezpečnosti práce je samozřejmě neustále co vylepšovat, řízení lidských zdrojů je taktéž velkou výzvou a ochrana životního prostředí je součástí našeho zodpovědného přístupu v podnikání.

Děkuji za zajímavou otázku. Jsem vděčná za všechny příjemné i nepříjemné okamžiky, které mi vstupují do života. Tím se člověk může hodně poučit a dále tak na sobě pracovat a rozvíjet se. A samozřejmě za zdraví, spokojenost a dobré přátele. To je, myslím, v životě nejdůležitější.

Karel Kolář
Vedoucí BTS

Podněty nebo příkazy k činnosti v oblasti bezpečnosti práce jsou zákonnou povinností a lze obtížně vyhodnotit, která výzva je největší. Bude nutné nejenom ze strany útvaru BTS, ale všemi organizačními jednotkami PRECHEZA a.s., naplnit všechny povinnosti zaměstnavatele, které byly v době „nouzového stavu“ ze zákona omezeny anebo byl prodloužen termín pro jejich naplnění. Jedná se například o periodicky se opakující školení odborných profesí (např. jeřábníci, topiči), ale z mého pohledu nejdůležitější školení vedoucích zaměstnanců v oblasti BOZP a PO. Chci věřit, že se situace ohledně „epidemie koronaviru“ stabilizuje a že se po podzimní generální zarážce najde po třech letech čas na tradiční školení.

Trošku s nadsázkou. S ohledem na můj věk, chronické zdravotní problémy, nezdravý životní styl a tomu odpovídající kvalitu mého života jsem vděčný za každé probuzení, kdy cítím na těle (mimo hlavy) nějakou bolest. Zjistím tak, že jsem naživu a čeká na mně nějaký nezdravý zážitek. A budu vděčný za Váš úsměv, až tento odstavec dočtete.

Foto: archiv PRECHEZA

Výrobní úsek

Jarní odstávku červení jako přípravu na velkou generální zarážku jsme zvládli

Cílem letošní dubnové odstávky provozu železité pigmenty a Monosal bylo provedení potřebných oprav a kontrol zařízení v rámci přípravy před letošní celopodnikovou generální zarážkou. Při revizích odstaveného zařízení, do kterého se nelze při běžném provozu dostat, jsme se dozvěděli cenné informace, jež nám pomohou správně naplánovat potřeby oprav a investic v příštím období.

Hlavními úkoly sedmidenní zarážky byly revize vyzdívek a zařízení pecí, kontroly a čištění katalyzátoru a zařízení na K-systému. Naši pracovníci vyčistili katalyzátor a doplnili novou hmotu v K-systému a ve spolupráci s údržbou provedli pravidelné čištění trubek chladičů kyseliny od usad tlakovou vodou. Tradiční zprůchodnění výměníku tepla za dehydratační peci (dále DP) v režii firmy Sezako bylo po

dvou dnech práce přerušeno a pracovníci byli „převeleni“ na čištění výměníku tepla 912 na K-systému, u kterého byla zjištěna havárie trubek, a musel dostat přednost. Výměník za DP byl dočištěn a najet bezprostředně po generální zarážce (dále GZ).

Naše provozní údržba se věnovala kontrole a naplánování výměny vyzdívek kalcinační peci (dále KP), která bude provedena v letošním roce v rámci

velké GZ. Změna materiálového provedení vyzdívky výpadevé části peci se ukázala jako správná a spolu s dalšími technickými opatřeními významně zvýší životnost peci v tomto místě a sníží náklady na údržbu. Novinkou realizovanou v odstávce byla instalace hořáku vyhřívání vyzdívky peci po odstávkách a opravách. Stávající hořák KP byl upraven vložením pomocného vyhřívacího hořáčku podle návrhu a realizací firmy Přerovské kotlární.

Již před sjetím do odstávky jsme zaznamenali odchylku teplotního režimu pro provoz důležitého výměníku tepla 912 na K-systému. Naše obavy se potvrdily, na aparátu byl zjištěn prokorodovaný plášť i část trubek. Čištění trubek a zaslepení těch vadných sice zdrželo nájezd kalcinační peci, ale jsme rádi, že jsme na problém přišli a mohli jej vyřešit v odstávce. Nicméně aparát je po sedmnácti letech provozování na konci své životnosti a bude nejspíš nahrazen, o čemž rozhodne odborná prohlídka a měření síly trubek v rámci GZ. V odstávce byla vyměněna část velkorozměrového plastového potrubí plynů za mokrou pračku plynů z dehydratační peci, které již bylo za 16 let provozu opotřebováno. Akci zajistila na jedničku firma Zomaplast. Pracovníci naší provozní údržby a externisté prováděli revize dopravníků termické linky, míchadel v kádích na hydroseparaci, výměnu gurt pásových dopravníků, revize elektrofiltrů a tkaninových filtrů. V odstávce proběhly zákonné revize hořákových systémů peci.

Zarážka termické linky byla na mlýnici monohydrátu využita k revizím nejvíce namáhaného zařízení. Linka Monosalu30F byla po dobu zastávky v provozu a pomáhala snížit intenzitu přepravy zelené skalice pomocí vagonů.

Foto: archiv PRECHEZA

Nájezd provozu po GZ byl bohužel zkomplikován výše zmíněnou poruchou výměníku 912 na K-systému. Díky pohotovým pracovníkům firem HEEMMA a Sezako se podařilo výměník opravit v co nejkratším čase a vý-

roba železitých pigmentů mohla být obnovena pouze s minimálním zpožděním. Všem pracovníkům, kteří se podíleli na přípravě a zvládnutí zarážky, patří poděkování.

Tomáš Příkopa

Investiční akce – Obnova předlohové nádrže pro kalolisy v pracovním souboru kontrolní filtrace

Soubor kontrolní filtrace (KOFI) se nachází v první čtvrtině výrobní haly titanové běloby.

Technologicky navazuje na pracoviště Krystalizace a odstředování zelené skalice a za ním následuje Hydrolýza a odpařování titanového roztoku.

V souboru KOFI dochází k oddělení suspendovaných pevných nečistot z titanového roztoku. Filtrace probíhá na rámových kalolisech. Výroba je zde šaržovitá, ne kontinuální. Nejprve je na plachetky kalolisu ve vypočítaném množství nanášena pomocná filtrační hmota, která se také přidává k titanovému roztoku v obnovované předlohové nádrži. Tato hmota se připravuje v provozu přípravy speciálních roztoků. Samotná předlohová nádrž, která byla ocelová, pogumovaná s vyzdívkou dna a míchadlem, byla jedním z původních aparátů od samého začátku existence výroby titanové běloby. Šla přes ni veškerá výroba a 52 let jejího provozu si vybralo svou daň. Byla už několikrát opravovaná, korozně opotřebovaná a nebylo možné ji zajistit delší životnost.

Realizace obnovy probíhala v několika etapách, jelikož musela být stále zajištěna nepřetržitá výroba na filtračních kalolisech. Nejprve tedy byly přepojovány vytipované potrubní trasy a čerpadla, pro zachování dávkování titanového roztoku i pomocné filtrační hmoty. Obchvácená nádrž byla následně zbourána i s původním základem, který byl vzápětí vystaven nový. Následovala výstavba předlohové nádrže a opětovné napojení potrubních tras a čerpadel. Nová nádrž je teď plastová a narostl i její celkový objem, díky čemuž je schopna lépe vykrývat nerovnoměrnost produkce titanového roztoku z krystalizace a střídavě větší nebo menší spotřebu roztoku podle chodu kalolisů kontrolní filtrace.

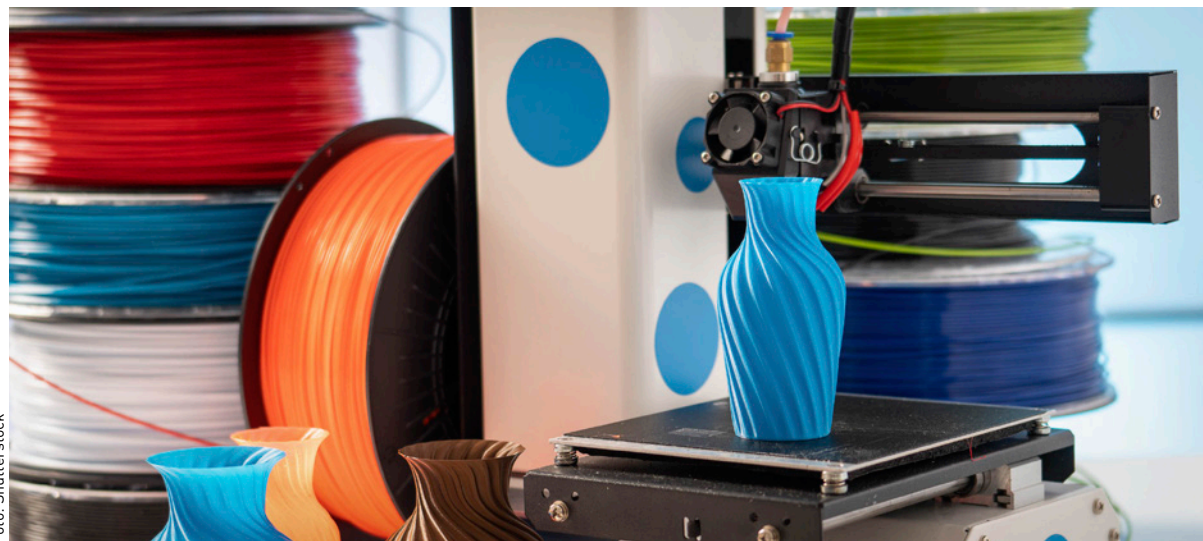
David Smola

Foto: archiv PRECHEZA

Komerční úsek

3D tisk – technologie pro budoucnost

Jedním z nejdynamičtější se rozvíjejících odvětví výroby plastických hmot je v současné době 3D tisk. Tento obor spadá do naší série o speciálním uplatnění titanové běloby. Pro barvení náplní do 3D tiskáren úspěšně doporučujeme a dodáváme PRETIOX RGX.

Počátky technologie 3D tisku se datují do druhé poloviny 20. století, ovšem pojem 3D tiskárna pochází až z druhé poloviny 90. let. 3D tisk neboli aditivní, či přírůstková výrobní technologie je proces tvorby trojrozměrných pevných objektů z digitálního souboru. To znamená, že k produkci výrobků dochází postupným přidáváním materiálu. Tím se liší jak od obrábění a frézovací CNC výroby, v níž jde naopak o ubírání materiálu, tak i od tvarování materiálu pomocí forem.

K vytištění výrobku je potřeba několik kroků. Prvním je vytvoření 3D modelu. Nejrozšířenější a nejjednodušší je

vymodelování 3D modelu v tzv. CAD softwaru, dalším způsobem je použití 3D skeneru, případně použití digitální kamery a fotogrammetrického programu, který dokáže převést digitální obraz do trojrozměrného. Následně se soubor převede do G-kódu, tedy do formátu čitelného pro 3D tiskárnu, který zahrnuje instrukce pro motory a trysku tiskárny. Na základě G-kódu se objekt na tiskárně vytiskne.

Nejpopulárnější technologií tisku 3D objektů je metoda známá pod zkratkou FFF (Fused Filament Fabrication), což se dá přeložit jako výroba taveným filamentem. Na tavení a řízení

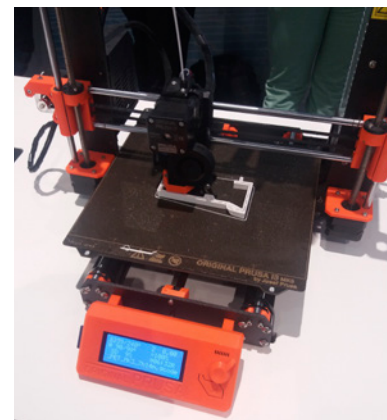
distribuci filamentu, což je struna tiskového materiálu, je tato technologie založena.

Jak FFF 3D tisk probíhá

Samotný FFF 3D tisk probíhá následovně: do tiskárny vstupuje tiskový materiál v podobě struny. Ten je následně roztaven v tiskové hlavě dostatečně na to, aby mohl být protlačen skrze trysku a po vrstvách je ukládán na tištěný výrobek. Právě na přesném tvoření tenkých vrstev je 3D tisk založen. Tisková hlava se pohybuje nad podložkou dle instrukcí G-kódu a po vrstvách staví výrobek odspodu nahoru.

Přesnost tisku závisí na rozlišení trysky a také na vlastnosti použitého tiskového materiálu. Některé materiály mohou při chladnutí měnit své rozměry, proto bývají tiskové podložky vyhřívané. Výhodou 3D tisku jsou, v porovnání s ostatními výrobními technologiemi, nízké pořizovací a provozní náklady a široká paleta různých tiskových materiálů. Dají se tisknout předměty odolné, křehké, pevné, flexibilní, svítící ve tmě, vodivé, různě barevné a další. 3D tisk je ideální pro výrobu prototypů, ale i praktických výrobků pro každodenní použití.

Jak již bylo zmíněno, tiskový materiál se nazývá filament. Jedná se o tenké vlákno, respektive strunu navinutou na cívce. Na trhu se vyskytují filameny tvořené z nejrozličnějších druhů plastů a přísad, které dodávají plastové struně přidanou hodnotu. Nejpoužívanějším typem plastu pro výrobu tiskových filamentů je PLA. Polylaktid neboli kyselina polymlečná je typ plastu, který se nevyrábí z ropy, ale z rostlinných sacharidů (např. kukuřičný škrob). Jedná se tedy o bioplast, který je ekologicky

odbouratelný a při zpracování neprodukuje zápach ani toxické výpary. Je uživatelsky přívětivý, tavit se již při 180°C, nerozpíná se, ani se nesmršťuje, proto nevyžaduje vyhřívanou podložku. Mezi další používané plasty pro 3D tisk patří PETG, glykolem obohacená varianta klasického PET, který je známý například z nápojových lahví. Dále ABS, který je odolný a pevný (vyrábí se z něj i stavebnice LEGO), a také Nylon, vhodný pro výrobu funkčních součástek. Možná se ptáte, jak s 3D tiskem souvisí naše titanová běloba. Ta patří mezi základní aditiva pro výrobu filamentů, protože jako pigment dodává většinou průhledným polymerům požadovanou barvu. V současnosti se jedná o speciální aplikaci, která je zajímavá pro svůj budoucí potenciál. Předpokládá se, že s rozvojem průmyslu 4.0, a s tím spojenou automatizací, bude postupně růst i význam 3D tisku.

Michal Ondráček

Železité pigmenty FEPREN v aplikaci hnojiv

Pro železité pigmenty FEPREN je dlouhodobě hlavním aplikačním odvětvím stavebnictví, sektor výroby nátěrových hmot či průmysl plastikářský. Ovšem díky vysoké chemické i fázové čistotě zejména termických červení jsou tyto druhy vhodné i pro speciální aplikace. Příkladem, kterému je věnován tento příspěvek, mohou být výroba barevných komplexních anorganických pigmentů či aplikace do hnojiv.

Ruská společnost Uralkali je jedním z předních světových výrobců chloridu draselného. Výrobní závody společnosti se nacházejí ve městech Berezniki a Solikamsk (Permský kraj). Okruh zákazníků Uralkali je poměrně široký, dodává do více než 70 zemí světa. Objem prodeje v roce 2020 do-

sáhl více než 12 milionů tun. Chlorid draselný je univerzální hnojivo vhodné pro většinu zemědělských plodin, je schválené a používáné k základnímu hnojení půd. Společnost Uralkali vyrábí dva typy chloridu draselného – bílý a růžový. Bílý je vysoce čistý produkt a používá se jako složka komplexních

hnojiv NPK, včetně vodorozpustných hnojiv, k výrobě síranu draselného, dusičnanu draselného, hydroxidu draselného i pro jiné průmyslové účely. Růžový chlorid draselný se používá pro složená hnojiva NPK i pro přímou aplikaci do půdy. V poslední době se k obarvení používá práškový pigment

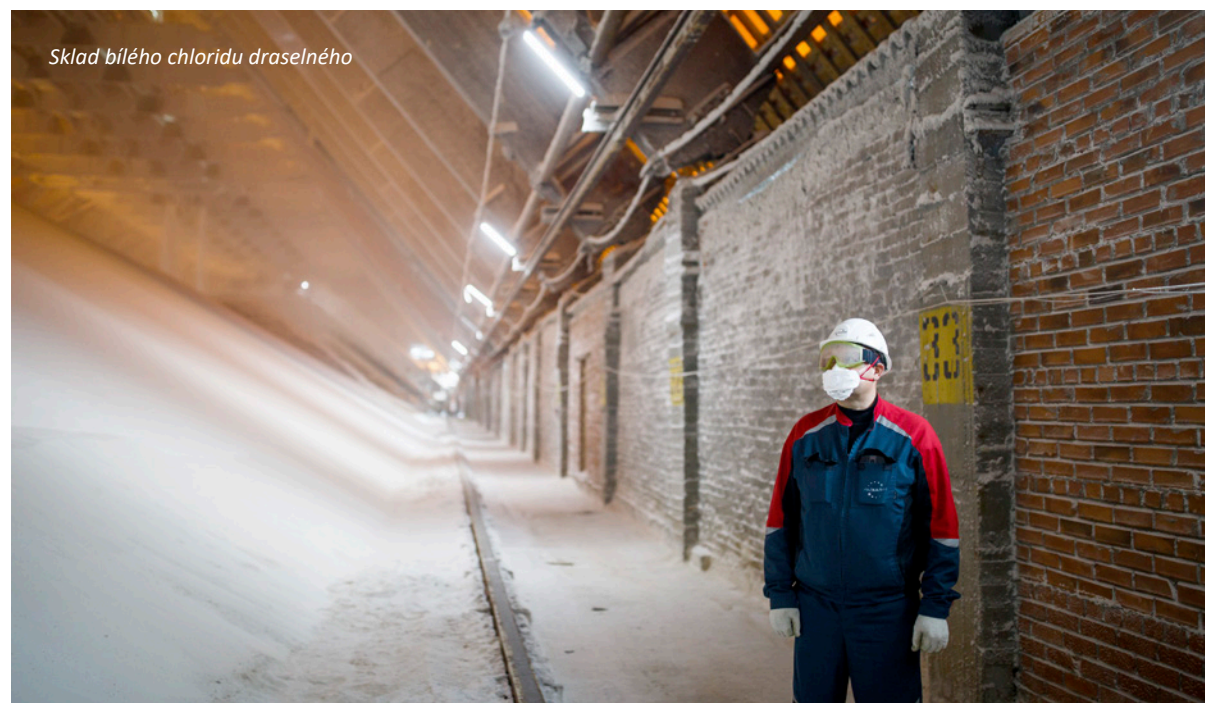
FEPREN TP 200. Přidávání vlastního pigmentu se provádí ve formě vodné suspenze, sestávající se pouze z pigmentu a vody.

Spotřeba pigmentu je 100–300 gramů na 1 tunu chloridu draselného. Plánované dodávky pigmentu FEPREN TP200 v roce 2021 dosáhnou 1 000 tun.

Igor Perminov, Jan Příkryl

Detail bílého standardního granulového chloridu draselného

Sklad bílého chloridu draselného

Detail růžového granulového chloridu draselného

Personalistika

Do práce na kole

11. ročník tradiční akce Do práce na kole se uskutečnil od 1. do 31. května 2021. Už v loňském roce byly sportovní aktivity rozšířeny o domácí cvičení, vycházky nebo bezmotorové cesty na nákup. Organizátoři soutěže tak dávají možnost zapojit se do soutěže i těm, kteří z důvodu pandemické situace nedocházejí do práce. Výzvu každoročně pořádá spolek AutoMat.

Cílem akce je motivovat co nejvíce lidí, aby jako dopravní prostředek po městě používali jízdní kolo, koloběžku nebo jakoukoli bezmotorovou formu dopravy včetně běhu a chůze. Letošní akce vyzývala pomocí pravidelného pohybu udržet si fyzickou i psychickou pohodu a posílit zdraví a dobrou náladu.

Zaměstnanci Prechezy se do výzvy zapojují již osmý rok. Letos se do soutěže přihlásilo 13 týmů a aktivně soutěžilo 47 našich kolegů a kolegyň. Je to o tři týmy a 11 cyklistů více než v loňském ročníku. Výsledky květnových cyklojízdy, procházek a běhů jsou vyhodnocovány v několika kategoriích. A jak to dopadlo? V kategorii Týmová pravidelnost 2021 Olomouc se nejlépe umístily týmy TurboŠneci se 100% pravidelností, druzí a třetí byly Steinergruppe a Labholky s 97% pravidelností. Nejvýkonnějším cyklistou v Precheze v soutěži Zelené kilometry byl Jiří Bágar z týmu Planners Team, který skončil v olomoucké soutěži jako osmý s 1544,1 km naježděnými v květnu.

Podrobnější výsledky najdete na webu:

dpnk.dopracenakole.cz/souteze/vysledky/olomouc/.

Alena Okáčová

Foto: Shutterstock

Jubileum životní

KVĚTEN

50 LET

Čulíková Lenka

tech. pracovník laboratoře

Gajdoš Pavel

jeřábník-střídač

ČERVEN

50 LET

Hejl Marek

mistr TB, I. odd.

v zaměstnání

KVĚTEN

40 LET

Němec Radomil

chemik PÚ mikronizace

ČERVEN

20 LET

Hrbáčková Zuzana

referent prodeje

Bezpečnostně technické služby

Práce ve výškách a nad volnou hloubkou

Problematika bezpečného pohybu ve výškách je starší než lidstvo samo. Ještě v době, než člověk s konečnou platností slezl ze stromu na zem, rozhodla evoluce, že člověka křídly nevybaví a že ani dopadnout na všechny čtyři, jako to umí kočky, není pro nás to nejlepší.

Každý z nás se někdy dostal do situace, kdy měl strach, že může spadnout, zřít se z výšky, nebo se propadnout do hloubky. Strach z výšek je více či méně dán pudem sebezáchovy a přežití. Někoho láká touha riskovat, dostat se výš, či hlouběji na místa, kde se nikdo běžně nedostane a pud sebezáchovy dokáže ovládnout. Jiného strach z výšky paralyzuje už na třetí příčce štaflí. I v zaměstnání se velmi často pohybujeme v nějakých výškách. Často si to vůbec neuvědomujeme proto, že máme kolem sebe zábradlí, které nás bezpečně dělí od rizika pádu do hlubiny, nebo že se nad námi navždy zavře hladina nádrže s kyselinou. V podniku je však stále mnoho míst, kde zábradlí na plošině není a být ani nemůže. Běžně se do těchto míst vůbec nechodí, ale občas je tam nutný zásah člověka, typicky při odstraňování poruchy na

zařízení. Jedním z typických zařízení, které se už z principu vyskytují jen ve výšce, jsou mostové jeřáby. Zvláště údržba těchto jeřábů je nejvíce ohrožena pádem z výšky proto, že se občas někdo musí fyzicky dostat na místa jako jsou pojezdová kola, kolejnice, nárazníky, koncové vypínače, kotvení, zemnění, elektrické rozvody, snímače atd.

V našem podniku se nedávno objevily nové prvky sloužící k zajištění bezpečnosti při pohybu právě na jeřábových drahách PREGIPS I, PREGIPS II a středové větvi jeřábové dráhy TB. Riziku pádu z výšky v těchto místech je už možné zabránit použitím osobních ochranných prostředků tím, že se pracovník připoutá k nově nainstalovanému průběžnému kotvení lanku, které je nataženo v celé délce dráhy. Je však nutné mít při tom na sobě bezpečnostní postroj a připoutat se jisti-

Foto: Shutterstock

cím lanem s tlumičem pádu. Nasazení celotělového zachycovacího postroje není ve skutečnosti o moc složitější, než si obléknout kabát a zapnout kal-

hoty. Postroj se doslova obléká jako třeba kabát nebo košile. Jen knoflíky jsou nahrazeny přezkami a dlouhé šosy tvoří popruhy pro obejmutí no-

hou místo nohavic. Správně nasazený postroj nijak výrazně neomezuje v pohybu a zajišťuje jistý krok bez zaváhání a strachu. Takto vybaven a jistěn proti pádu by měl být obecně každý, komu hrozí pád z výšky větší než 1,5 m. Tato výška je stanovena Nařízením vlády 362/2005 Sb. a nařizuje zaměstnavateli povinnost zajistit ochranu proti pádu. Totéž platí do puntíku, ten, kdo leze po žebříku, nemusí mít vůbec kliku. Při práci na žebříku ve výšce větší než 5 m, se také musíme jistit proti pádu. Na žebříku se při tom nesmí provádět náročné práce, při nichž se nemůžeme alespoň jednou rukou stále přidržovat žebříku. Kdo někdy třeba na zahradě prořezával strom řetězovou pilou, tak určitě chápe logiku tohoto předpisu. Každý, kdo přijde do práce, tak nějak bez přemýšlení počítá s tím, že z práce zase odejde, a to nejlépe po svých. Nikdo pravděpodobně nestojí o dramatickou záchranu hasičů s výškovou technikou a odvozem z pracoviště záchrankou s nejistým návratem domů, v lepším případě třeba za pár neděl.

Richard Tomeček

Aktuality z ochrany životního prostředí, řízení kvality a bezpečnosti práce: duben a květen 2021

Ve dnech 11.–14. května 2021 navštívil Prechezu tříčlenný auditorský tým Bureau Veritas Certification CZ za účelem provedení systémových auditů.

V první řadě šlo o recertifikační audit systému řízení kvality (dle ISO 9001) a systému environmentálního řízení (dle ISO 14001). To bylo spojeno s kontrolním auditem systému řízení energetiky (dle ISO 50001) a systému řízení bezpečnosti práce (dle ISO 45001). Systémový audit proběhl tradičním způsobem – auditorský tým nejprve

prověřil základní systémovou dokumentaci a pak provedl návštěvu jednotlivých vnitropodnikových útvarů, aby zjistil stav naplňování systémových požadavků v každodenní praxi společnosti. V pátek 14. května proběhlo závěrečné jednání, na kterém se zástupci Prechezy dozvěděli, že auditorský tým neshledal žádné neshody vůči požadavkům ověřovaných systémů, což ve svém důsledku znamenalo, že mohl doporučit vydání nových certifikátů pro systém řízení kvality a systém en-

vironmentálního řízení s platností na další 3 roky, a současně potvrdil platnost dříve vydaných certifikátů pro systém bezpečnosti práce a energetického managementu. V neposlední řadě auditoři navrhli společnosti určité náměty na další zlepšování dotčených systémů, kterými se bude vedení v dalším období zabývat.

V měsících dubnu a květnu 2021 pokračovalo v Precheze samotestová-

ní zaměstnanců na přítomnost viru SARS-CoV-2.

Ve smyslu vládního nařízení probíhalo testování v týdenní periodě prostřednictvím antigenních sad zajištěných zaměstnavatelem. Od Velikonoc do 28. května 2021 bylo provedeno celkem 3674 testů, z nichž čtyři byly s pozitivním výsledkem. Dotčení zaměstnanci následně opustili pracoviště a byli testováni PCR testem na oficiálním odběrovém místě za účelem potvrzení či vyvrácení nálezu z antigenního testu.

Rozhovor

Leona Zedková – vedoucí Prodeje

Můžeš nám prozradit nejdůležitější střípky z tvého dosavadního profesního života?

Tady musím určitě vzpomenout své první zaměstnání, kde jsem se poprvé setkala se zahraničním obchodem. Byla to velká škola, nabrala jsem spoustu zkušeností a zjistila, že tato práce mě prostě baví.

Do Prechezy jsi nastoupila v roce 2013 na pozici teritoriální manažer. Jak vnímáš tuto pozici z pohledu ženy?

Nastoupila jsem tenkrát do ryze mužského kolektivu a začátek nebyl vůbec jednoduchý. Vnímám tuto pozici jako náročnou, přinášející stále nové výzvy a tím je pro mne zajímavá. Občas je to časově náročné, ale s podporou rodiny se dá vše zvládnout.

Od letošního května vedeš tým pracovníků prodeje. Můžeš nám krátce představit práci tohoto oddělení?

Jedná se především o péči o zákazníky a zajištění kvalitního servisu. Musíme sledovat situaci na trhu, reagovat na potřeby našich zákazníků a reprezentovat naši firmu. Zároveň musíme komunikovat s výrobním oddělením a brát v potaz naše výrobní možnosti a kapacity. **Jaké nejdůležitější úkoly vnímáš sama pro sebe a jaké pro celý kolektiv Prodeje?**

Cílem mým i celého oddělení prodeje je co nejvyšší spokojenost zákazníků a partnerů s poskytnutými službami a produkty. Snažíme se poskytnout maximální servis a vyjít zákazníkům

vstříc tak, aby naše spolupráce fungovala dlouhodobě. K tomu máme za sebou silné týmy všech oddělení Prechezy, kterým patří velký dík.

V neposlední řadě si dovoluji otázku na životní hodnotu, která je pro většinu lidí jedna z nejdůležitějších a tou je rodina. Prozradíš čtenářům něco ze svého soukromí?

Mám dvě děti v mladším školním věku. Rádi jezdíme na výlety a sportujeme. Já sama mám spoustu koníčků

a den bych občas potřebovala natáhnout o několik hodin... :)

Ráda cestuji a s tím je spojeno objevování jiných kultur, jazyků a gastronomie. Zajímá mě kultura i historie. Ze sportu je to pak především lyžování sjezdové i běžky, turistika, jízda na kole a na bruslích, plavání a potápění. Cizí mi nejsou ani ruční práce a výtvarné umění.

Děkujeme za rozhovor.

Jitka Koppová

Foto: archiv Leona Zedková

Ještě si dovolueme krátkou anketu na nejoblíbenější:

Kniha – těžko se mi jmenuje jen jedna kniha. Poslední dobou mně zaujala kniha Historie včel a Šikmý kostel od Karin Lednické

Film – mám ráda životopisné filmy a filmy založené na skutečných událostech

Jídlo – středomořská kuchyně

Víno – sauvignon, cabernet moravia

Místo v ČR – krásných míst je u nás spousta, často jsou spojeny se zážitky, mám ráda Jeseníky a Beskydy

S foťákem u pasu

Od ledu ke svatební fotografii

Svatba bez fotografa či kameramana je v dnešní době už prakticky nepředstavitelná a fotografové mají mnohdy zamluvené termíny i na rok až dva dopředu.

Můj den svatební fotografky

Samotný svatební den je pouze jedno z dějství celé spolupráce, kterému předchází komunikace a předsvatební schůzka, kde se se snoubenci seznámíme, dohodneme vzájemné podmínky a sepišeme smlouvu. Večer před svatbou natankuju, umyju auto, přečtu si smlouvu ještě jednou a nachystám seznam míst, kde se budou konat svatební přípravy, obřad, hostina a novomanželské focení. Dále si vypíšu kontakty na pověřené osoby a všechny potřebné informace. Další a nejdůležitější záležitostí je příprava foto techniky, která obsahuje nabití baterií, formátování karet a čištění objektivů. Pokud beru na svatbu polaroid i foto koutek, kontroluji stav všech propriet a případně opravím či vyřadím poškozené části. Snažím se jít co nejdříve spát, protože ráno brzo vstávám a vyrazím. Svatební přípravy začínají obvykle kolem půl sedmé a někdy jedu za snoubenci i hodinu a půl. U příprav nevěsty fotím líčení, účes, šaty, doplňky a rychle přejíždím na jiné místo nafotit přípravy ženicha, abych se stihla vrátit dřív, než se bude nevěsta oblékat do šatů. Někdy v mezích ještě jedu nafotit svatební tabuli a prostory přichystané na hostinu. Stihám vše, čas letí jako splašený a už přejíždíme na místo konání obřadu. Měním kartu a baterku. Před obřadem nafotíme ještě first look (emotivní moment, kdy ženich poprvé uvidí nevěstu v celé své kráse) a obřad

může začít. U církevních sňatků musím znát, co se kdy dělá, říká a co následuje, abych byla vždy na správném místě připravená a nic mi neuniklo. Hodinu v kostele si užívám, protože mám spoustu času na focení, pobrukuju si zpívané písně a vtípky kněží taky někdy stojí za to. Občanský sňatek je záležitostí deseti minut, a tak se ani nenaděju a už fotím předání prstenů a první manželské políbení. Následují gratulace, skupinové fotky a přesun na hostinu. Měním další kartu. Před tím, než se usedne k obědu, probíhají tradice v podobě rozbíjení talíře, přenášení nevěsty přes práh a další. Tradice se liší podle oblasti, kde se svatba odehrává a taky podle toho, co vše svědkové či svatebčané vymyslí. Při usednutí k hostině probíhají proslovy tatínků či svědků a posléze novomanželé dostávají jeden talíř a děravou lžičku. Fotím vzájemné krmení, nacpávající se svatebčany a rychle usedám ke stolu. Fotím polévku, kterou následně jedním hltem spolknou. Po hostině se za novomanželi začnou trousit svatební hosté s dary, a tak s kouskem hlavního chodu za škrani odbíhám fotit. Po jídle následují libovolné aktivity, u kterých také nesmím chybět a potom přichází na řadu moje nejoblíbenější část dne, kdy mám novomanžele na hodinu jen pro sebe a jedeme fotit novomanželské portrétní focení. Před tím, než vyrazíme, si většinou, poprvé za celý den, stihnu odskočit. Po návratu z focení

se jde krájet dort. Zase měním kartu, vyměňuju baterku a přichází první lidé se zájmem o fotky z polaroidu, a tak s foťákem v podpaží obsluhuju i polaroid. Mezi tím dostávám informaci od majitele podniku, že jsou nachystané rauty, takže odbíhám nafotit rauty, než se do nich svatebčané s vervou pustí. Další program a zábava se svatbou od svatby liší, ale většinou se jedná o nějaké hry, tomboly a psaní přání. S první písní je spojen samozřejmě první novomanželský tanec a poté následuje moje druhá nejoblíbenější část dne. Podnapilí svatebčané jdou na parket. Samozřejmě jdu s nimi a v rytmu tance pořizuju nejlepší momentky celého dne. Když má muzika pauzu, shání se svobodné ženy a hází se kyticí. Dalšího organizovaného programu není třeba, protože alkohol plní svou roli a volná zábava funguje víc než dobře. Odvazují se i ti, co celý den od foťáku uhýbali pohledem. Najednou jim pozornost foťáku nevádí a předvádí nejruznější kreace. Bavím se. Už je hodně hodin, takže balím foto koutek, polaroid, dostávám výslužku a odjíždím. I když se mi z té dobře rozjeté párty vůbec nechce. Cestuji zpět domů, kde začíná kolotoč přehrávání fotek do počítače a následné zálohování na další zařízení. Po několika hodinách mám zálohováno a jdu absolutně vyřízená spát. To byla zase jízda! Ráno vstávám a začínám s tříděním a úpravou fotek. Podle vytiženosti mi tento proces trvá zpravidla týden až čtrnáct

Představení sousedů

Čtvrtstoletí na jedné lodi

Jak začít...? Říká se, že začátky bývají většinou těžké a ani náš začátek nebyl výjimkou.

Foto: archiv GVS plast

Když jsme v červnu roku 1996 přijali výzvu v podobě poptávky ze strany tehdejších Přerovských chemických závodů a otevřeli naši malou firmu v areálu chemičky, nikdo neměl ani tušení, co se stane za rok.

A za rok a měsíc přišla velká povodeň a vrátila nás na začátek. Vše se naštěstí podařilo zvládnout díky vzájemné pomoci stejně postižených firem a hlavně díky intenzivnější spolupráci s chemičkou. Jednalo se hlavně o opravy nebo výměny plastového potrubí, kterého tam už v tehdejší době byly s nadsázkou kilometry. Postupem času se naše spolupráce rozšiřovala, ale i tak jsme museli hledat i jiné zdroje. To se taky dařilo, a tak jsme se postupně vymanili z onoho těžkého začátku. A teď něco i pro pamětníky. Od června 1996 do roku 2000 jsme se jmenovali VLADIMÍR VOZÁK – PLASTY. V roce 2000 vzniklo GVS plast, s.r.o., a to platí i dnes po téměř 25 letech, do kterých chybí necelý měsíc. No a na závěr poděkování (většinou se děkuje na začátku, ale záleží na okolnostech).

Chtěl bych poděkovat nejen všem bývalým i současným obchodním partnerům za skvělou spolupráci, ale i Precheze za čtvrtstoletí „azylu“ v areálu.

Vladimír Vozák, GVS plast

Foto: Hana Řezníčková

dní. Následují poslední vyměněné maily s nevěstou, odeslání fotek k tisku, nahrání na USB, zkompletování balíčku a vytištěnými fotkami a flash

diskem, jeho následné odevzdání a jedno velké děkuji za další příležitost být u tak významného dne.

Hana Řezníčková

Reportáž Blanky a Marka

Životní cesta Zdeňka Babiánka

V tomto čísle PRECHEZA novin jsme pro vás chtěli udělat rozhovor s Bc. Zdeňkem Babiánkem, chemickým technologem. Ale výzkumníci míní, zatímco provozní praktik řídí. Pan Babiánek nám zcela vzal vítr z plachet, protože nejenže při našem rozhovoru dostal své přezdívce Pohádkář (myšleno pouze v dobrém, jelikož u jeho vyprávění by se daly strávit hodiny), ale projevil se i jako naprostý profesionál. Připravil si pro nás celou svou osobní zповěď, o kterou bychom se i my s vámi rádi v tomto vydání podělili.

Poznejte 20 rozdílů mezi obrázky

Řešení:
20 let odstupu mezi porizovním snímků

„Klaunova zповěď“

Přiznám se, že jsem zpočátku váhal, zda mám přijmout tuto nabídku na rozhovor. Nemám ambice být medializován. Na druhou stranu jsem si říkal, že těch 44 let v podniku si zaslouží víc než podpis na výstupním listu. K titulku tohoto článku mne inspiroval text písně Petra Nováka. Narodil jsem se v Kojetíně jako zlobivé dítě laskavým rodičům, kterým jsem svými eskapádami přidal ne jednu vrásku. Moje cesta k chemii nebyla tak přímočará, jak by nasvědčovala doba s ní strávená. Do patnácti let byl můj největší počin v oblasti této vědy výroba acetyleny hydrolytickým rozkladem karbidu vápničku. To, když jsem v raně školním věku běhal s partou sobě rovných večer 5. prosince za Mikulášem a čerty. Pomocí pekelného stroje vyrobeného z plechovky od Sunaru s dírkou ve dně, v které byl nasypán a uzavřen karbid, na který jsme před tím dovedně naplivali. Skončilo to tak, že když se otvor ve dně ucpal a já se se zapálenou sirkou chtěl podívat proč, přišel jsem o řasy, obočí a vlněnou čepici. Jak říkám, zlobivé dítě.

Lákalo mne dobrodružství a svobodný život v přírodě. Hltal jsem dostupné romány o divokém západě z pera J. F. Coopera, E. T. Setona, J. Londona, ale i K. Maye. Čím jsem byl starší, tím častěji jsem ve volných chvílích utíkal do přírody a trávil nádherné chvíle s kamarády pod širákem, bez ohledu na roční období. Když jsem se rozhodl o životním povolání, měl jsem jasnou volbu. Protože mi učarovala pára a voněla mostecká kostka (uhlí), chtěl jsem pracovat jako strojvedoucí na dráze. Představoval jsem si, jak můj ohnivý oří Union Pacific polyká míle kolejí. Vrozná oční vada mi však udělala škrt přes rozpočet. Zhrzen touto nespravedlností jsem rezignovaně rodičům oznámil, že půjdu kamkoliv mne pošlou. Protože v té době byli chemici „nedostatkovým zbožím“ a navíc studium bylo podporováno ze strany podniků, ocitl jsem se ve Valašském Meziříčí na SOU jako student oboru Provozní chemik. Odtud pak vedla cesta do přerovské chemičky. A možná to bylo řízení osudu (i když nejsem fatalista). Prošel jsem si řadu pracovních postů od taviče síry, obsluhu na K systému, až

jsem natrvalo zakotvil na titanové bělobě. Bylo fascinující pozorovat, jak se továrna mění. Tehdy jsem si myslel, že naše technické prostředky jsou na špičkové úrovni. To, když jsem měl možnost ještě shlédnout labutí píseň titanky v Hrušové (technický středověk), odkud se rekrutovalo jádro zaměstnanců nové výroby titanové běloby v Přerově. Dnes nám přijde asi úsměvné, že tehdy bylo nejpřesnější měření stavu v nádržích prováděno dřevěnou latí označenou zářezy po pěti centimetrech, následně přepočteno podle kalibrační tabulky na objem. Že na rozkladě ilmenitu, kde jsem strávil velkou dobu, si hmotnost dávky ilmenitu počítal rozkladník podle koncentrace konstantního objemu kyseliny, kterou si sám nařídil. Průtoky vzduchu byly pouze orientační a voda na rozpouštění se odhadovala podle hladiny v reaktoru. Dnes celou operaci

řídí počítač. Stejně jako se technicky měnila továrna, i já jsem postupně doznal nutnosti vylepšení „softwaru“. Již při zaměstnání jsem vystudoval SPŠ chemickou v Hranicích a na stará kolena, kdy čtyřicítka zmizela za obzorem a v dálce se rýsovala padesátka jsem absolvoval bakalářské studium anorganické chemie na univerzitě v Pardubicích. Jako technolog jsem zažil nájezdy mnoha technologií, někdy to bylo jednodušší a někdy složitější, ale práce to byla úžasná. Zážitek bylo hodně. Tato práce mne opravdu baví a bude mi chybět. Ale byla to někdy i řehole. Vzpomínám si na inženýrskou odyseu, kdy se zprovozovala sušárna C v PS09, kde se nedařilo nastavit mísení suchého a mokrého materiálu. Nájezd tehdy trval více než jeden měsíc a společně s kolegy z technologie jsme zde strávili dny a noci, protože obsluha sušáren a mikronizace by na

ten nájezd neměla prostě čas. Byli jsme bílí od hlavy až k patě a unavení z nekonečného boje se Skylou (bubnový vakuový filtr) a Charybdou (mísicí extruder). A takových „krásných“ zážitků bylo plno.

Ve svém pracovním životě jsem měl a mám štěstí na dobré a moudré lidi, kteří mne podporovali v mém snažení a spolupráce s nimi je příjemná. Mohl bych jmenovat mnohé, ale abych nedopatřením neurazil některé z žijících, vzpomenu alespoň dvě jména lidí, kteří mi byli vzorem jak profesním, tak lidským. Jedním z nich byl Ing. Jirka Till, dlouholetý vedoucí a kamarád, s kterým jsem strávil i zahraniční misi v ČLR a Ing. Milan Pokorný. Ten mne vtáhl do světa investic a nových technologií poté, co jsem v Precheze prošel z postu obsluhy, směnového mistra, výrobního dispečera na pozici technologa. Oba byli v práci profesionální a v soukromí laskaví a lidští. Ve svém volném čase jsem rád chodil do přírody. Jako skalní přívrženec trempinku jsem spolu s kamarády v létě i v zimě trávil čas v nedotčené přírodě, zpíval večer u táboráku, nocoval pod širákem. V Precheze jsem se spolu

s Ludvíkem Prášilem dlouhou dobu věnoval orientačnímu motorismu. Bohužel v současné době je tato disciplína vedená pod zkratkou AOS vymírajícím dinosaur, stejně jako trampské hnutí. Staří odchází a mladí se seberealizují jiným způsobem. S nadcházejícím důchodem budu, jak předpokládám, mít víc času na rodinu a hlavně vnoučata. Ale také na toulky přírodou. Takové zimní táboření se spoustou sněhu a teplotami hluboko pod nulou je úžasný zážitek.

Přeji svým kolegům a nástupcům hodně úspěchů v jejich nelehkém snažení. Vždyť když jsem nastupoval, byla roční produkce okolo 12 kt titanové běloby a 16 kt ročně byla zářná meta. Nyní tato stará dáma vyrábí více jak 60 kt a nadechuje se na neskutečných 77 kt.

My panu Babiánkovi přejeme do důchodu jen to nejlepší, příjemný čas strávený s rodinou a vnoučaty a také aby mu vyšly všechny jeho plánované výlety do přírody. A mimo to „bezproblémový nájezd nového provozního uzlu = odvodnění koláče a výrovně sušárny v PS09“ :)

Zdeněk Babiánek

Blanka Pinková & Marek Ostrčil

Foto: Zdeněk Babiánek

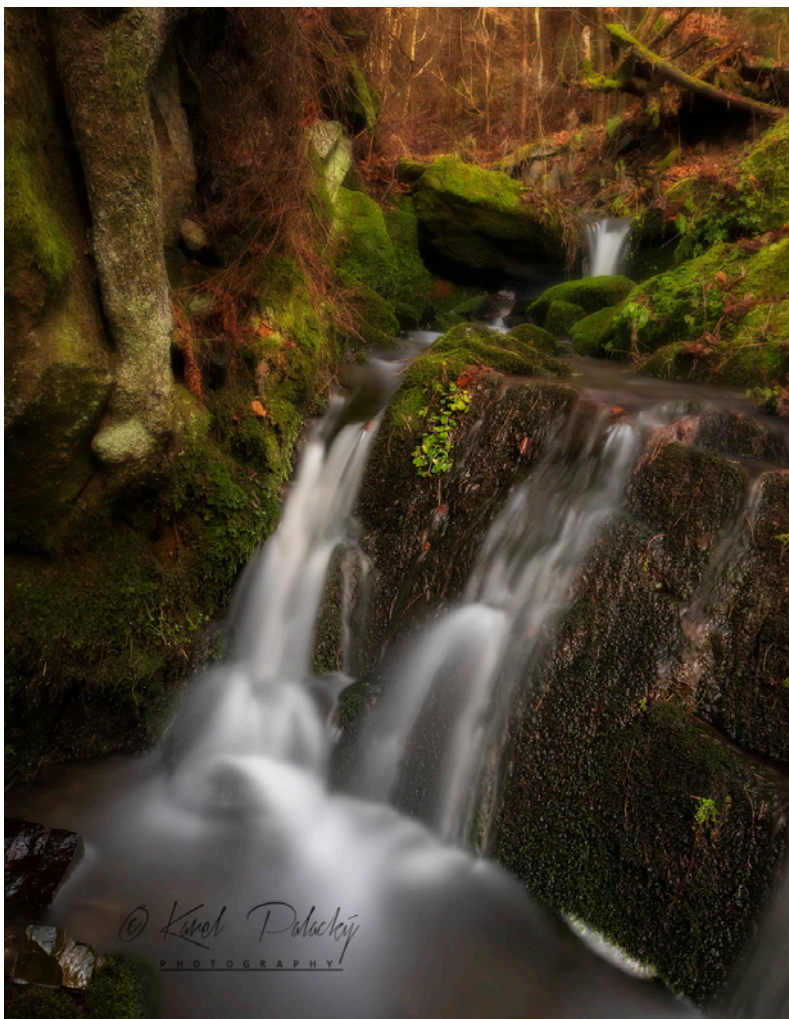
Okno do přírody

Národní přírodní památka **Rešovské vodopády**

Nejteplejší měsíce v roce máme na krku a přirozeně zamíříme k vodě. Zchladit se ale můžeme nejen u oblíbeného rybníka či v bazénu. Tekoucí voda s vodopády uprostřed „moravského pralesa“ osvěží nejen tělo, ale i mysl. A ty Rešovské jsou právem označovány za nejkrásnější na Moravě a patří k tomu nejhezčímu, co mohou Jeseníky nabídnout. Území je chráněno jako Národní přírodní památka již od roku 1966. Národní přírodní rezervací bylo vyhlášeno teprve nedávno – před osmi lety. Zřízeno bylo pro ochranu geomorfologicky unikátního údolí, vytvořeného přirozeným tokem říčky Huntavy, dále chrání přirozené lesní porosty tvořené sutovými lesy a květnatými bučinami a populace vzácných druhů rostlin a živočichů, včetně jejich biotopů.

Horská říčka Huntava vyhloubila skalnaté údolí s příkrými svahy, puklinami, balvanitými pokryvy a kolmými stěnami, které se tyčí až do dvacetipětimetrové výšky. Nejpozoruhodnější je asi 200 metrů dlouhá a 10 metrů široká kaňonovitá soutěska s komplexem peřejí, tůní, kaskád a vodopádů, nazývaná Rešovské vodopády. Ten nejvyšší měří úctyhodných 10 metrů a při nadstandardním průtoku vody je opravdu úchvatný. Pod ním se soutěska rozšiřuje a mění na údolí. Huntava mívá celoročně vyrovnaný průtok vody a její koryto nevysychá ani v nejteplejších dnech, což se o většině českých vodopádů říci nedá. Hlavním důvodem stálosti objemu vody je nedaleké Skalské rašeliníště, kde Huntava formou dvanácti dílčích vývěrů částečně pramení. Toto rašeliníště je též chráněné, a to jako přírodní rezervace.

Celé chráněné území pokrývají různorodé lesní porosty, zejména bučiny, habřiny a javoriny. Většinou se zachovaly původní druhy, nicméně jsou zde patrné i lesy poznamenané hospodářskými zásahy a lidskou činností, například vysazené smrkové monokultury. Údolí kolem vodopádů, tedy obtížně dostupné území, je téměř nedotčeno a přezdívá se mu „moravský prales“. Ve skutečnosti se však jedná „pouze“ o les přirozený – za původní les (prales) lze považovat jen ty člověkem v minulosti neovlivněné nebo částečně ovlivněné tak, že stopy zásahů nejsou

patrné. Kdybychom byli ještě přísnější a za pralesy považovali pouze porosty s nulovým vlivem člověka, zjistili bychom, že na Zemi už takové nenajdeme. Člověk ovlivňuje planetu už tisíce let například vypalováním. Nakonec, nové lesy vážou více oxidu uhličitého než staré, takže zanikání lesů a jejich obnovu můžeme považovat veskrze za pozitivní jev.

Ale zpátky k přirozeným jedlobučinám kolem vodopádů. Zde mají velký přírodovědecký význam kapradiny a mechová společenstva na stinných stranách skal a vlhkých balvanech či na padlých kmenech stromů. Průzkum prokázal přítomnost téměř stovky druhů mechorostů, z nichž k nejvýznamnějším patří šikoušek zelený, kriticky ohrožený druh. Tento okem téměř neviditelný mech roste na vlhké tlející dřevní hmotě padlých kmenů a na ztrouchnivělých pařezech smrků a jedlí, tedy mu prostředí bukojedlového „pralesa“ s vodopády maximálně vyhovuje. Z cévnatých rostlin zde nebyly nalezeny žádné vzácné druhy, rozhodně to ale nesnižuje biologickou hodnotu území.

Biodiverzita je zde obrovská, zejména co se bezobratlých živočichů týče. Za zmínku stojí početné nálezy dvoukřídleho hmyzu – vzácného horského druhu muchničky či bahnomilky – endemitu Jeseníků. Také brouci a pavouci si toto místo velmi oblíbili a o překrásné tesaříky, kovaříky a desítky dalších druhů zde opravdu není nouze. Okraj rezervace obývá početná populace kriticky ohroženého jasoně dymníkového. Tento motýl z čeledi otakárkovitých, dříve hojný po celé Evropě, již téměř vyhynul a u nás už žije pouze na Moravě na několika málo místech. Jeho housenky žijí na dymnívce duté a d. plné, které jsou kolem Rešovských vodopádů hojné, a celkově má

Foto: Karel Palacký, Olga Havlíčková

v této lokalitě příznivé podmínky pro přežití. Příčinou drastického úbytku jasoně dymníkového je zánik vhodných biotopů s živými rostlinami a aplikace průmyslových hnojiv a pesticidů.

Dalšími zajímavými obyvateli jsou netopýr černý a netopýr velký, největší z netopýrů u nás – rozpětí křídel kolem 40 cm. Naopak další velmi vzácný obyvatel, vrápenec malý, je nejmenším evropským druhem – rozpětí křídel má poloviční a váží jen několik gramů. Považujeme je za užitečné, protože se živí škodlivými druhy hmyzu. I jejich počty v posledních letech kriticky poklesly, jsou velmi citliví na rušení ve svých úkrytech i na čistotu prostředí.

Vzhledem k šíři zastoupených biotopů je poměrně pestrá i skladba ptáčích druhů. Zmíním jednu z největších sov, výra velkého. Jeho výskyt je zde totiž (v porovnání s celou CHKO Jeseník) stálý. Je paradoxní, že tato velká sova je taky velký strašpytel. Vybrat jeho hnízdo není složité a kdo má pro strach uděláno a nebojí se matčina výhrůžného syčení a nafukování, zvítězí, a matka se dává na rychlý ústup a jen smutně houká zpovzdálí. Ztráty na hnízdech tak bývají vysoké, průměrně kolem 30 %. Krásu tohoto poměrně malého území (72 ha) si můžete vychutnat celoročně – kolem říčky s vodopády jsou postaveny dřevěné lávky, mosty, schodiště a vyhlídky, ze kterých lze proměnlivě chování přírody i vody pohodlně pozorovat v každém ročním období.

Kateřina Stojanová

Zajímavosti z areálu

Matylda v PRESTu

Návrat do pracovního procesu po dovolené bývá vždy plný očekávání. Kdo je připraven, není překvapen, praví klasik. Na některé události se vzhledem k velmi nízké pravděpodobnosti jejich výskytu připravit nijak nelze. A tak se stalo i 19. dubna.

Nezasvěcený by to možná komentoval slovy: „Tak je před PRESTem jakýsi další šrot.“ Máme však už dost vysoké datum na to, aby se před strojními dílnami vyskytovaly běžně artefakty v podobě nýtovaných lokomotivních kotlů. Předmětný kotel patří k lokomotivě 313.432, známé pod jménem Matylda. Ta byla vyrobena v roce 1904 pro Českou severní dráhu v První českomoravské továrně na stroje v Libni (pozdější ČKD Praha) pod výrobním číslem 128. Kotel měl výrobní číslo 1104, jak lze dodnes zjistit na náhradním kotelním štítku. Bylo by ale iluzorní si myslet, že všechny součásti kotle jsou dodnes původní. Jedná se o jednu z nejnamáhavějších částí stroje, a tak je logické, že dílčí celky byly během života mašinky měněny tak, jak bylo potřeba a jak kázaly přísné kotelní předpisy.

Osudy malých parních mašinek by v pestrosti vydaly na několik lidských životů. Matylda nesla prve označení České severní dráhy řadou VIa a číslem 118, po postátnění této železniční společnosti následovalo řadové číslo c. a k. rakouských státních drah 162.43, se kterým přešla i pod nově vzniklé Československé státní dráhy. Po zavedení

Kryšpínova systému značení obdržela číslo 313.432, pod nímž ji známe dodnes. Ale nebyl všem dnům konec. Září 1938 a zábor pohraničí způsobil to, že se Matylda ocitla najednou na území

Říše pod křídly Německé říšské dráhy a rázem se jmenovala 98 1223.

Po návratu k ČSD se logicky vrátila ke svému kryšpínovskému číslu 313.432. To už Matyldě táhlo na padesát.

Malé parní lokomotivy byly hotoví nezmaři, po ukončení traťové služby jejich kariéra nekončila a zdatně se uplatňovaly na méně náročných výkonech i v průmyslových podnicích. Ne-

Foto: Petr Eliáš

byly ojedinělé případy, že na posunu sloužil stroj, který měl na svém hřbetě už osm i devět křížků.

A tak byla i milá Matylda na počátku 50. let prodána mimo ČSD. V polovině 70. let ji získalo LD Ostrava s vizí ji instalovat jako pomník. U příležitosti výročí 130 let LD Ostrava v roce 1977 byla na krátký čas zprovozněna. Pod parou ji bylo možno znovu spatřit až po opravě koncem 80. let. V 90. letech si spolu s panem Vlastimilem Brodským a dalšími zahrála ve filmu Freonový duch a dále se hojně zúčastňovala nostalgických parních jízd. Ocelové srdce mašinky vyhaslo nadlouho na podzim 2007, propadlá kotelní způsobilo se neúspěšně.

Aktuálně však již byly podniknuty dílčí kroky k uvedení stroje 313.432 do provozního stavu, aby se mohl stát opět chloubou parních jízd a jako živoucí svědek minulosti dokumentoval um našich předků. Všem zúčastněným za to patří velký dík.

Petr Eliáš

Knihovna

Literární okénko **Stanislav Lem – 1921 Lvov – 2006 Krakov**

Zabrousím opět do vod sci-fi, tentokrát k autorovi zastoupenému v odborové knihovně devíti tituly (což je docela dost). Nejprve se ale zmíním o knížce Robot 100 (sto rozumů) kterou sestavila Jitka Čejková u příležitosti stého výročí vydání hry Karla Čapka RUR. Kniha obsahuje jak původní hru tak 90 komentářů z různých oblastí (autorka tvrdí, že sto ale to se nějak spletla). Očekával jsem, že se v knize objeví mezi jinými i odkazy na knížky od Lema, protože tam se to roboty jen hemží. K mému překvapení ale pouze jeden autor zmínil povídku z cyklu Příhody Pilotů Pirxe a to ještě dle mého názoru takovou, která se robotů týká pouze okrajově.

Je fakt, že Lem není z určitého hlediska oddechovou četbou. Jeho knihy často rozebírají témata vědomí, snů, halucinací, virtuální reality a schopnosti rozlišení mezi realitou a zdáním, evoluce robotů a počítačů. Pouze ve svých dvou prvotních (Astronauti, a K Mrakům Magellanovým) napsaných v padesátých letech používá prvoplánově klasické putování v raketách ať už k Venuši nebo k nejbližším hvězdám. Autor je zde značně poplatný tehdejší době. Budoucnost nemohla být jiná než komunistická a lidé jsou všichni schopní, skvělí bez vady a s pozitivním myšlením. Jedná se o literaturu pro mládež, takže jsou postavy značně schématické a vymě-

kované. Knížky spíš vypovídají mnohé o době vzniku ale málo o autorovi. Již v těchto knihách jsou ale náznaky konfliktů z hlediska porozumění mezi různými civilizacemi. Toto téma pak je silně rozvinuto v knize Planeta Eden, kde ztroskotavší posádka najde civilizaci a přírodu diametrálně odlišnou jak vnějším vzhledem, tak chováním a sociálním uspořádáním.

Ale zpět k robotům. Vesmírní konstruktory Trurl a Klapacius jsou roboti a v knížce povídek Kyberbiada prožívají různá dobrodružství na planetách obývaných opět roboty. Je ovšem nutno podotknout, že jak oba konstruktory, tak všechny postavy

jsou obdařeny závidí, popudlivostí, ignorancí, ješitností, krutostí a všemi dalšími, naprosto lidskými vlastnostmi, takže vlastně nejsou od lidí k rozeznání. Kyberbiada je v podstatě satirickým dílem, které karikuje lidské chování a obsahuje řadu neotřelých nápadů. Například takový, že ideálním vojskem je takové, které myslí a jedná jako jeden muž. Toho zmínění konstruktory docílují propojením myslí jednotlivých vojáků a jejich velitelů. Čím více jednotek je ale propojeno do jediného celku, tím více se oddávají mimovojenským aktivitám jako například pozorování motýlů či východu slunce. V konečném stadiu se propojí obě proti

sobě stojící armády a vznikne osobnost, řešící filosofické problémy ale naprosto neschopná boje.

Lem své názory na vývoj technologie a lidstva shrnul v knize Summa Technologiae, která silně předběhla dobu a v 60. letech uvedla problémy umělé inteligence, virtuální reality, přebytku informací, respektive informačního šumu, schopnosti generovat v dostatečné míře nové myšlenky, automatizované tvorby a selekce hypotéz a další. Řada z nich je pak beletristicky uchopena v knihách Futurologický kongres a Pánův hlas.

Přemýšlel jsem nad možnou ukázkou. Jestli z Pračkové tragédie (Chceš snad aby tvoje pračka byla inteligentnější než ty? To jistě ne) o rozporu mezi technologickým vývojem (pračky) a právní regulací tohoto vývoje. Nebo z Futurologického kongresu (Voda, voda z vodovodu. To je kryptochemokracie) o možnosti ovlivňování vnímání reality pomocí chemických látek (Pane profesore, neznáte náhodou jako odborník nějakou zaručenou metodu, jak se přesvědčit, že je člověk při smyslech, ane-

bo trpí halucinacemi?). Nakonec volím Profesora A. Doundu.

„Hmota, energie a informace jsou tři formy hmotnosti. Mohou přecházet jedna v druhou podle zákona o zachování. Nic není zadarmo, hmota se mění v energii, energie a hmoty je zapotřebí k vytváření informací a informace se v ně zase může zpětně proměnit. Nad kritickou koncentrací informace zmizí, jako když se vypaří. To je Doundova bariéra, mez přírůstků poznatků. Znamená to, že by se poznatky daly hromadit dál ale pouze zředěné. A víš, jak už to máme k té mezi blízko? Půjde-li to takhle dál, dospějeme tam za dva roky.“

„Jak se to projeví, výbuchem?“
„Ale ne, malým zábleskem, který neublíží ani mouše. Tam kde byly miliardy bitů vznikne hrst atomů. Vznícení řetězové reakce oběhne svět rychlostí světla a zpusťší banky dat všech počítačů. Jakže vznikl vesmír? Výbuchem! Co vybuchlo? Co se to najednou materializovalo? Vesmír vznikl z informace.“
Docela zajímavá myšlenka. Mají informace hmotnost? Bylo na počátku slovo?

Petr Pikal

Autoklub PRETIOX

Letiště v Bochoři uvítalo závodníky **tradičního Pretiox slalomu**

Pro pořadatele den D začal v sobotu 12. června 2021 (když o dlouho probíhajících dřívějších přípravách už ani nemluvíme) již v brzkých ranních hodinách, kdy bylo nutné dokončit nejen veškeré nezbytnosti pro hladký průběh závodu, od postavení traťových branek – kuželů, stanů, zátarasů, rozdání vybavení včetně vysílaček jednotlivým stanovištím na trati, zajištění veškerých hygienických potřeb a ostatní agendy v souvislosti s onemocněním SARS-CoV-2 až po, v neposlední řadě, i prezenci závodníků a technickou přejímku závodních strojů.

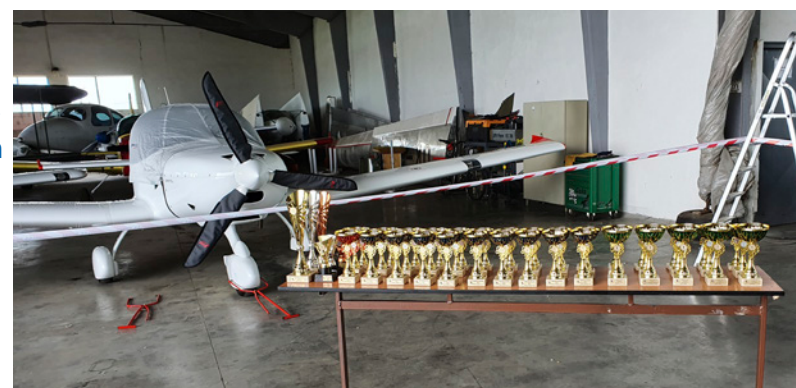
Program pokračoval podle nastaveného časového plánu zaváděcí jízdou, kdy všichni závodníci hromadně – respektive po skupinách 12-13 aut, za docela pomalu jedoucím vozem ředitele závodu, poprvé za volantem „očuchali“, jaké nástrahy na trati jim pořadatelé připravili. Po zaváděcích jízdách následovalo kolo tréninkové, ve kterém si

jezdci mohli jednotlivě vyzkoušet dráhu slalomu proti časomíře, aby viděli, jak na tom jsou. Jeden s vysokou motivací zkoušel tak, až to trochu přehnal a vyletěl z trati v efektních hodinách...

Poté byl zahájen samotný závod sestávající ze tří kol. Do celkových výsledků se ale započítávají jen dvě lepší kola – technický problém může mít každý a vlastně ani v běžném provozu se vždycky všechno nepodaří. Na začátku jsem zapomněla uvést, že celá akce Autoslalom Pretiox Přerov 2021 byla zařazena do seriálu Mistrovství České republiky (MČR) a do seriálu slalomu v Central European Zone (CEZ). Bylo vyhlášeno celkem 18 kategorií – ženy, junioři, absolutní pořadí a pak právě MČR – tam je kategorií dohromady deset, liší se podle toho, zda se jezdí sériovým či upraveným autem, podle objemu motorů – je

to docela složité, ale detailně je to popsáno na www.autoslalom.cz; stejně tak v zóně CEZ je pět kategorií, které jsou trochu stejné jako v MČR, ale zase ne úplně – jak říkám, komplikovaný... Když tak se mrkněte na slalomový webík na odkazu. Dočtete se tam také kompletní výsledky. Napadla mě ještě taková zajímavost: přestože jednou z kategorií v rámci MČR byly elektromobily (myslím, že kategorie se jmenuje L6), žádný se nezúčastnil...

Pořadatelům oživila den silná odpolední bouře přibližně v půlce druhého kola závodu. Přívalový déšť a mohutný vítr byly důvodem, proč musel být závod na zhruba dvacet minut přerušen. Nevole počasí byla tak silná, že pořadatelé doslova viseli na konstrukcích stanů ve víře, že stany neuletí i s nimi... a to i za cenu, že sami pak byli promoklí až do

morku kosti. Naštěstí jsou zde i nějaké zkušenosti, takže se všichni dali docela rychle dohromady, vlastně do suchého – a jelo se dál. Zase mě napadla zajímavost: jeden z pořadatelů po převlečení se hlásil: „montérky naostro jsem ještě neměl...“.

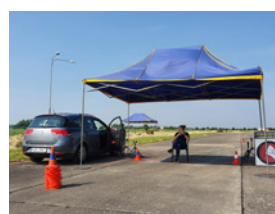
Naštěstí po každé bouři vysvitne slunce a nebylo tomu jinak ani v tomto případě. Závod byl dokončen za slunného a teplého počasí – vše co zmoklo, zase oschlo. Myslím, že kromě jedné porouchané převodovky (a odtahem závodničky z trati na laně – ale v dalším kole už zase jela) a jednoho upadlého nárazníku se nikomu nic neporoucha-

lo, takže chválím borce za technickou přípravu!

Vyhlášení vítězů proběhlo v hangáru letiště. Posléze se část závodníků přesunula do Otrokovic, kde byl na neděli vyhlášen další slalomový závod organizovaný zlínským Rallye auto klub v AČR.

Jměnem svým děkuji všem organizátorům, pomocníkům a všem, kdo se o uspořádání letošního slalomu jakýmkoli způsobem zasloužili, v neposlední řadě i všem sponzorům! Bez vás všech by to prostě nešlo... Věřím, že se opět za rok v Bochoři setkáme, snad bez slejváku.

Zuzana Prášilová

Letem světem intranetem

Koncernový intranet vám nabízí všechny informace na jednom místě. Ať už hledáte nejnovější zprávy, benefity, kontakty, důležité směrnice či jiné nepostradatelné dokumenty, knihovnu, kalendář akcí, nebo jen jídelníček. Minule jsme vám představili zdravotní benefity a dnes vám ukážeme nabídku léčebných pobytů.

Využijte výhodné nabídky léčebných pobytů se spa.cz

Speciálně pro zaměstnance koncernu AGROFERT je připravena celá řada výhodných pobytů. Lázeňské pobyty se státním příspěvkem 4 000 Kč na osobu

ubývají mrknutím oka. Rezervujte co nejdříve a dopřejte si odpočinek do konce roku 2021! Jak státní poukaz získat a uplatnit najdete na Spa.cz.

Vzhledem ke spolupráci se spa.cz můžete čerpat všechny pobyty za zvýhodněné ceny. Podívejte se na speciální nabídku pro zaměstnance koncernu AGROFERT.

Nevěřte fámám, hledejte fakta

FÁMY

FAKTA

V médiích se o AGROFERTu říká ledacos. Jaká jsou fakta?

Podívejte se na naše webové stránky Famy&Fakta, které jsou hlavním pilířem naší reaktivní komunikace. Reagujeme na mediální zkratky a nepravdy, které se o nás ve veřejném prostoru objevují.

Zemědělské dotace

Téma zemědělských nárokových dotací patří mezi nejvíce diskutované dotace v zemi. AGROFERT hospodaří na 3,3 % zemědělské půdy, to znamená, že 96,7 % nárokových dotací nezískávají společnosti AGROFERTu. Jak je to tedy s dotacemi?

Kauza AGROTEC

Vrchní soud v Praze pravomocně zprostil viny naši společnost Agrotec a jejího bývalého zaměstnance, ředitele divize nákladních vozidel Pavla Richtra. Šlo o zakázku na dodávku pneumatik pro Českou poštu.

Kauza Bečva?

Jak se vyvíjela celá kauza otravy kyanidy a důvody, proč to nemohla být DEZA.

Střet zájmů

Celou kauzu ohledně střetu zájmů a dotací AGROFERT vnímá jako uměle vykonstruovanou, zpolitizovanou a účelovou záležitost iniciovanou a dlouhodobě živěnou nepravdami některých politiků a médií.

www.famyafakta.cz

Střípky z Nadace

Koncernový intranet vám nabízí všechny informace na jednom místě. Ať už hledáte nejnovější zprávy, benefity, kontakty, důležité směrnice či jiné nepostradatelné dokumenty, knihovnu, kalendář akcí, nebo jen jídelníček. Minule jsme vám představili zdravotní benefity a dnes vám ukážeme nabídku léčebných pobytů.

Dobrovolní hasiči mají defibrilátor

Jednotka sboru dobrovolných hasičů Ústí nad Orlicí I. získala v květnu automatický externí defibrilátor (AED), plně kompatibilní s profesionálním zařízením Zdravotnické záchranné služby Pardubického kraje. Jedná se o přístroj užívající se v rámci oživovacích pokusů u lidí postižených náhlou zástavou oběhu, který je schopen vyhodnotit srdeční rytmus a případně dodat elektrický výboj srdci. Použitím tohoto zařízení, v krátké době po zástavě oběhu, můžeme poměrně zásadním způsobem zvýšit šance na přežití postiženého jedince. Nákup defibrilátoru v celkové hodnotě 76 tisíc korun byl realizován z rozpočtu Města Ústí nad Orlicí s finančním příspěvkem nadace Agrofert ve výši 45 tisíc korun.

Napajedelští hasiči mají novou cisternu

Napajedelští hasiči převzali od zástupců společnosti WISS CZECH, s.r.o. novou cisternovou automobilovou stříkačku CAS 20 Scania. Nákup nové cisterny za bezmála 7.250.000 Kč zajistilo město Napajedla za finanční podpory Fondu zábrany škod České kanceláře pojistitelů, Zlínského kraje a Hasičského fondu Nadace Agrofert. Jedná se o první cisternu od společnosti WISS CZECH dodanou na český trh, která disponuje ovládáním FTCS.

Jak to chodí u nás v Agrofertu...

Podívejte se na naši audiovizuální sérii ze života lidí a firem z našeho koncernu. Každý měsíc přidáváme nová videa na náš youtube kanál.

Tentokrát jsme navštívili líheň v Chropyni, která spadá pod Výkrm Třebíč. A jak nám řekla paní Lenka: „Nejvíc mě baví, že je práce na líhni poměrně různorodá. Člověk se opravdu nenudí, chvíli nemá stání. Naš areál je rozlehlý, takže denně nachodíme tisíce kroků...“

TIRÁŽ